

Suomalaiset yrittäjät näkevät jo keväistä valoa

Suomen Yrittäjien pk-yritysbarometri keväälle 2010

Harri Hietala, Suomen Yrittäjien ekonomisti, esittelee kopiokoneen lämmittämää monistenippua, aivan tuoretta pientä ja keskisuuria yrityksiä arvioivaa barometriä keväälle 2010.

Pk-yritysbarometrissa Suomen Yrittäjien yhteistyökumppaneina ovat Finnvera ja Työ- ja elinkeinoministeriö. 10. maaliskuuta julkaistu kevään 2010 pk-yritysbarometri perustuu 3900 pienen ja keski-suuren yrityksen vastauksiin.

Puolet pk-yrityksistä tahtoo kasvaa

Harri Hietala on aiemmin työskennellyt Elinkeinoelämän keskusliitossa ekonomistina ja Helsingin yliopistolla Kansantaloustieteen laitoksella assistenttina ja tutkijana. Lisensiaattitutkimuksensa hän teki suorien investointien verorasituksen mittaamisesta. Maaningalta ja Kuopiosta pääkaupunkiseudulle saapunut mies on silmin nähden innoissaan työstään ja tutkimusmahdollisuistaan. Hän on myös tyytyväinen tuloksiin: eurooppalaiseen vertailuun lähetetyt tiedot olivat jo heti virittäneet kommentteja Suomen pk-yritysten positiivisista odotuksista.

Vahvimmat investointi-odotukset ovat kansainvälisillä markkinoilla toimivilla pk-yrityksillä: yli puolet aikoo lisätä investointejaan. Tutkimukseen osallistuneista kaikista vientiyrityksistä 88% uskoo viennin kasvavan tai pysyvän ennallaan. Vain 12% otaksuu viennin enää laskevan. Voimakkaan kasvun hakeminen on säilynyt kuitenkin matalana, sillä vain joka kymmenes pk-yritys katsoo olevansa voimakkaasti kasvuhakuinen. GEM:n tavoin monet muutkin ”voimakkaan kasvun” tavoittelua selvittävät mittarit kertovat, että Suomi on Euroopan eräitä hännänhuippuja. Sitä vastoin suomalaisista pk-yrityksistä kunnioitettavat 42% suunnittelee kuitenkin kasvavansa mahdollisuuksien mukaan. Syksyllä 2009 taantuman pohjalta kasvuhakuisia pk-yrityksiä oli 32%. Erityisesti nuori keskisuuri yritys hakee kasvua. Hietala pitää keskisuuria yrityksiä kansantalouden kannalta merkittävinä, sillä nopean kasvun yritykset ovat usein keskisuuria – vähintäänkin ennen pitkää. Ne ovat kansainvälistymisen kynnyksellä, elleivät ole jo kansainvälistyneet. Kansainvälistymisen ja kasvavan viennin kautta puolestaan kansakunnan vauraus kasvaa.

Hietala pohtii myös sitä, että pelätäänkö ehkä epäonnistumista ja sen tähden leimaantumista, ovatko suomalaiset yrittäjätkin jossakin määrin turvallisuushakuisia? Pk-yrittäjiltä kerätyt tiedot kasvuo-dotuksista voivat näyttää

alhaisia lukuja myös siitä yksinkertaisesta syystä, että moni pienyrittäjä on sivutoiminen yrittäjä ja yrittäjyys perustuvat oman osaamisensa myyntiin. Hietala miettii sitäkin, että monella yrittäjällä ensimmäinen tavoite ei olekaan rikastuminen, vaan vapaus päättää omasta työajasta ja -tehtävissä.

Rahoitustilanne parantunut

Ekonomisti Hietalan mukaan rahoitustilanteen parantuminen on osaltaan johtamassa investointien lisääntymiseen. Positiivisuutta on nähtävissä. Valtion toimia Finnveran kautta on erityisesti kiittäminen. Finanssikriisissä Finnvera sai isommat valtuudet, suhdannerahoitus- ja lainat tulivat käyttöpääoman tarpeeseen. Ehdot olivat löysemmät, kun markkinoilta ei löytynyt enää rahoitusta. Tämä oli ehkäpä tärkein toi-

Globalisaatio ja Venäjä keskisuuren teollisuuden muutosvoimia

Kevään 2010 pk-yritysbarometrissä selvitettiin tulevaisuuden merkittävintä muutosvoimaa kasvuhakuisille pk-yrityksille. Kasvuyrityksiä pistää liikkeelle kansainvälistyminen: kasvuhakuiset yritykset tahtovat lisätä vientiä tai etsiä uusia kohteita vanhojen EU-maiden rinnalle muusta Euroopasta ja Venäjältä. Suomalaisen verokeskustelun epäselvyys voi johtaa myös tuotantolaitosten siirtymiseen Baltiaan, jossa myös palkkataso on alhaisempi.

Globalisaatio ja Venäjän merkitys korostuivat muutosvoimina keskisuurissa yrityksissä, kun taas pienemmissä tärkeitä olivat osamiskysymykset, elämäntavat ja arvot sekä teknologian kehitys.

teellisiä kuin työllistämisen esteitä. Sen sijaan työolot, niin kuin selvitykset työilmapiiiristä osoittavat, ovat suomalaisille pk-yrityksille kilpailuetu.

”Pk-yrityksissä työntekijä ja työnantaja ovat aivan eri tavalla jatkuvassa kanssakäymisessä kuin suurissa yrityksissä. Työntekijät kokevatkin suhteet työnantajaan avoimiksi ja luottamuksellisiksi sekä mahdollisuudet vaikuttaa asioihin hyviksi pk-yrityksissä. Varsinkin yrittäjille työehtosopimusten muodollinen täsmällisyys ja dokumentoitavuus tuntuvat turhalta byrokratialta asioiden toimissa muutoinkin”, Hietala kuvailee yrittäjän ja työntekijän oloja.

Kasvun esteinä ovat Suomessa myös työllistämisen sivukulut. Työvoiman saatavuus korostuu kasvun esteenä uudestaan laman väistyttyä. Hietala muistuttaa, että työvoiman määrä kääntyy laskuun jo tänä vuonna 2010. Haasteeseen on vastattava monilla keinoilla. Työuria on kyettävä jatka-

maan niin, että entistä nuorempa-na päästään töihin. Suomessa koulutus on huomattavan pitkä. Myös työurien loppupäästä voidaan löytää apua työvoiman saatavuudelle. Barometrien mukaan pk-yritykset ovat kiinnostuneita seniorityöntekijöistä. Eikä pidä unohtaa myöskään työurien jatkamista keskel-tä – toisin sanoen esimerkiksi työttömyysjaksojen pitämistä mahdollisimman lyhyinä. Oma reservinsä on työperäinen maahanmuutto, joka on kasvanutkin viime vuosina.

Entistä harvempi harkitsee sopeuttamistoimia

Pk-yritysbarometri kertoo numeroina sen koruttoman tunnetun kokemuksen, että pk-yrityksistäkin lähes puolet on jo tehnyt sopeuttamistoimia nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Lisäksi 8% on yhä suunnittelemassa sopeuttamistoimia. Sopeutumista suunnittelevien osuus on kuitenkin laskenut 4 prosenttiyksikköä. Tarvittavat sopeuttamistoimet on jo usein suoritettu eikä enää ole tarvetta, kun tulevaisuuskin nähdään valoisampana. Valtakunnallisesti tarkasteltuna esimerkiksi pk-yritysten odotukset liikevaihdon ja kannattavuuden muutoksesta ovat vuoden 2009 voimakkaan pudotuksen jälkeen kohonneet lähelle pitkän ajan keskiarvoa.

Sopeuttamistoimet ovat sitä yleisempiä mitä suurempiin pk-yrityksiin mennään. Teollisuudessa 54% on tehnyt sopeuttamistoimia. Yli 50 henkilöä työllistävästä yrityksestä sopeuttamistoimia oli tehnyt 60%, joista 71% oli lomautanut, 50% irtisanonut ja 63% tehnyt työaikajärjestelyjä. Varsinkin pienemmissä yrityksissä irtisanomisia on haluttu välttää, kun tuleva kilpailu osaavasta työvoimasta on hyvin tiedostettu.

Alueelliset erot ovat kuitenkin merkittäviä Suomessa maakuntien sisälläkin: kuopiolaistaustoja rakastavana miehenä Hietala tietää kertoa, että esimerkiksi Kuopion ympärillä on imua, mutta Varkaudessa tilanne on epävarmempi. Lisäksi pk-yrityksissä usein sopeuttamistoimet ovat tarkoittaneet keskittymistä liiketoiminnan laajentamiseen uusiin tuotteisiin.

Juha Molari

	Voimakkaasti kasvuhakuiset %	Kasvuhakuiset %	Asemansa säilyttäjät %	Ei kasvutavoitetta %	Toimintansa lopettavat %
Toimialoitin					
Kaikki yritykset	10	42	33	14	1
Teollisuus	12	45	32	10	1
Rakentaminen	7	39	35	18	1
Kauppa	10	38	39	11	2
Palvelut	11	42	31	15	1
Kokoluokittain					
Ale 5 henkilöä	7	38	33	20	2
5–9 henkilöä	12	43	35	9	1
10–19 henkilöä	11	43	37	8	1
20–49 henkilöä	14	49	32	5	0
Yli 50 henkilöä	23	53	21	3	0
Perustamisvuoden mukaan					
ennen 1990	6	39	40	14	1
1990–1999	9	38	35	17	1
2000–2004	13	44	29	13	1
2004 jälkeen	17	49	24	9	1

Merkittävin tulevaisuuden muutosvoima, % kasvuhakuisista pk-yrityksistä

menpide pk-yritysten hyväksi tässä kriisissä.

Pk-yrittäjiltä saadut luvut kertovat, että maksuvaikeudet eivät ole enää laajentuneet merkittävästi. Lama näyttää iskeneen rakennus- alalla isoihin yrityksiin vientinäkyminen heikentyessä ja uudisrakentamisen pysähtyessä, kun taas pienet yritykset löysivät tehtäviä korjausrakentamisesta.

Rahoituksen käyttötarkoitus on jälleen palaamassa investointien rahoittamiseksi. Kansantalouden ja yrityksen kasvuun tyypillisesti liitetty ”innovaation” käsite on kuitenkin vaikea. Luovuuden ja ideoiden tuotteistaminen on monesti ollut puutteellista.

Uusien innovaatioiden tuotteistaminen ja kaupallistaminen sekä uusien menestystrendien löytäminen ei ole yksinkertaista niin kuin Hietala huomauttaa: ”On puhuttu esimerkiksi uusiutuvaan energian mahdollisuuksista Suomelle, mutta panostus on kaikkialla muuallakin kova uusiutuvaan energiaan – ei ole helppoa olla ensimmäisenä läpimurtoja tekävä”.

Yrittäjä tahtoo joustavia työllistämisoimia

Suomalaiset työmarkkinoiden jähkyys ja muodollisuus luovat pk-yrityksille niin kasvun raken-

ПОПУЛЯРНЫЕ ДОМА И КОТТЕДЖИ «ПОД КЛЮЧ»

Пришло время сделать правильный выбор

Finnlaamelli
Laamellikirsitalat
www.finnlaamelli.fi

СТРОЙТЕ ДОМ ИЗ ЯДРОВОЙ ДРЕВЕСИНЫ!

Надежность продукции подтверждается желанием заказчиков рекомендовать Finnlaamelli другим клиентам (по итогам опросов The Building Information Foundation RTS, 2007–2008)
САВОНЛИННА/МИККЕЛИ:
Кари Каттелус +358 (0)400 624 539
kari.kattelus@finnlaamelli.fi
Graanitie 5, 50190 Mikkeli (за супермаркетом Prisma)

Vienti Venäjälle

- web sivujen lokalisointi
- markkinointimateriaalin lokalisointi
- e-markkinapaikka Venäjällä

Lahti Peter Center®
+7921 633 4588
ja +358 400 491305

WINDOW FACTORY LASIVUORIMAA

Hakamäentie 17
48400 Kotka, Finland
www.lasivuorimaa.fi

Honkamajat

Honkamajat – международная растущая компания, производящая высококачественные бревенчатые дома по всему миру. 98% нашей продукции экспортируется в более чем 30 стран. Наши основные принципы: хороший дизайн, качественная работа, первоклассное сырье из северной сосны.

Oy Honkamajat Finland Ltd
Vestämötie 6, 90550 OULU, FINLAND
Tel. +358 8 563 1100, Факс +358 8 563 1110
honkamajat@honkamajat.fi
www.honkamajat.fi

Kaikki lemmikkieläimet
www.kauppatie.com

РЕКА — новый и многофункциональный ИСТОЧНИК ТЕПЛА

Котел работает на: щепе, гранулах, торфе, опилках, зерне, отходах, соломе и т.д. Размер топливного материала может быть менее 6 см.

В ассортименте котлы: 10kW–6500kW. 30-летний опыт работы! У нас также котлы старых образцов!

Используйте самый выгодный для Вас материал!

Seinäjoki

BIO HELP OY

Спрашивайте предложения: +358 400 363277

Ознакомьтесь: www.biohelp.fi
info@biohelp.fi

staldom ОБОРУДОВАНИЕ ДЛЯ КАРКАСНОГО ДОМОСТРОЕНИЯ

— оборудование изготовлено и находится на складе в Финляндии
— запуск завода за 48 часов
— сопровождение, консультации, техническая поддержка
— быстрая окупаемость и выгодное инвестирование в малоэтажное строительство

Тел. в Финляндии +358 400 82 11 42 (англ.)
Тел. в России +7 495 545 01 58 (русс.)
www.staldom.ru E-mail: mail@staldom.ru

Деревянные заборы и ворота

Качественные заборы с 1989 года

Расчет стоимости Вашего забора www.kruunuaita.fi
Kruunuaita Oy www.kruunuaita.fi tel. +358 50 368 9797
Palajarventie 27, 03150 Nummela